

Godišnja skupština Akademije tehničkih znanosti Hrvatske

# Na hrvatskom putu znanja prioritetne tehničke znanosti

Na 22. Godišnjoj izornoj skupštini Akademije tehničkih znanosti Hrvatske, održanoj 9. ožujka o.g. u Maloj dvorani Koncertne dvorane Vatroslav Lisinski, u nazočnosti brojnih znanstvenika i gospodarstvenika te ministra znanosti, obrazovanja i športa Dragana Primoraca, bilo je posebno svečano. Naime, osim uobičajenog dnevnog reda, na ovoj su Skupštini primljeni novi članovi Akademije, dodijeljene su godišnje nagrade Akademije te priznanja i zahvalnice za uspješno ostvarenje programa povodom *Godine Nikole Tesle u Hrvatskoj*.

Na početku Skupštine, prof. Marijan Herak je u prigodi stoljeća od utemeljenja seizmologije i meteorologije u Hrvatskoj održao zanimljivo predavanje



Dr.sc. Alfredo Višković, kao istaknuti znanstvenik, dobitnik je godišnje nagrade Rikard Podharsky



Priznanja za uspješno ostvarenje programa *Godina Nikole Tesle u Hrvatskoj* uručena su mr.sc. Ivici Toljani, članu Uprave HEP-a za prijenos i...



...Mihovilu Bogoslavu Matkoviću, koji je preuzeo i priznanje za mr.sc.Ivana Mravka, predsjednika Uprave HEP-a d.d., odsutnog zbog spriječenosti

o Andriji Mohorovičiću – velikanu hrvatske znanosti. Jedan od najvećih znanstvenika, čija su otkrića doživjela veliki odjek u svijetu, prema riječima M. Heraka, zaslužuje mjesto koje mu i pripada u Hrvatskoj i stoga je nužno utjecati na podizanje svijesti o važnosti njegovih djela.

Potom je prof. Danilo Feretić održao predavanje o uvijek aktualnoj temi – *Nuklearne elektrane i njihov potencijalni značaj za Hrvatsku*. Između ostaloga je naglasio da je tijekom prošle 2006. godine, u svijetu iz 440 nuklearnih reaktora, čija raspoloživost iznosi već 82 posto, proizvedeno 2.400 TWh električne energije.

## DR. SC. ALFREDO VIŠKOVIĆU GODIŠNJA NAGRADE I NASLOV ČLANA PRIJATELJA AKADEMIJE

Potom je uslijedila dodjela godišnjih nagrada Akademije – za životno djelo *Moć znanja*, godišnja nagrada Rikard Podharsky i nagrada mladom znanstveniku Vera Johanides. Među nagrađenima je i dr.sc. Alfredo Višković iz Hrvatske elektroprivrede d.d., kojemu je uručena nagrada Rikard Podharsky. To je nagrada koja se dodjeljuje istaknutom znanstveniku za osobito vrijedno znanstveno ili stručno dostignuće ostvareno tijekom protekle tri godine, koje ima primjenu u gospodarstvu.

Odluku o izboru za člana suradnika, izvanrednog člana, redovitog člana, člana prijatelja i počasnog člana – novim članovima Akademije uručio je njezin predsjednik prof. Zlatko Kniewald. Osim brojnih novih članova, za člana prijatelja Akademije izabran je i dr.sc. Alfredo Višković.

Počasnim članom Akademije postao je ministar Dragan Primorac, koji je zahvalio u ime svih novoprimljenih i nagrađenih. Ovom je prigodom izdvojio i nekoliko značajnih poruka, a jedna od njih jest da je Hrvatska odabrala put znanja i da je pritom prioritetan razvoj tehničkih znanosti. Od iznimne je važnosti povezati gospodarstvo i znanost, zaključio je D. Primorac, naglasivši da mu je počasno članstvo veliko zadovoljstvo i obveza, kao ministru i kao znanstveniku.

## PRIZNANJA I ZAHVALNICE I PREDSTAVNICIMA HEP-a

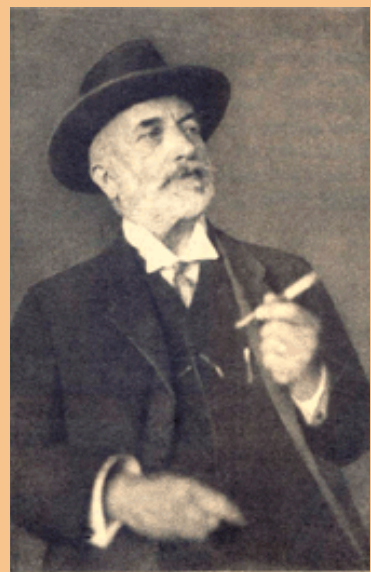
Na kraju su uručena priznanja i zahvalnice za uspješno ostvarenje programa povodom *Godine Nikole Tesle u Hrvatskoj*. Među dobitnicima su i predsjednik Uprave HEP-a mr. sc. Ivan Mravak, član Uprave HEP-a za prijenos mr.sc. Ivica Toljan i rukovoditelj Službe za odnose s javnošću i informiranje prof. Mihovil-Bogoslav Matković. Naime, zahvaljujući razumijevanju Predsjednika i Uprave, HEP je bio jedan od glavnih nositelja ukupnog programa Tesline obljetnice. Jer, logično je da HEP, kao elektroenergetska tvrtka, prednjači u afirmaciji Teslina djela, jer primjenjuje Tesline izume u svom sustavu. Stoga su predstavnici HEP-a od početke bili izravni sudionici brojnih aktivnosti, organiziranih u povodu obilježavanja 150. godišnjice rođenja Nikole Tesle u Hrvatskoj.

Dragica Jurajević

Andrija Mohorovičić

## Jedan od najznamenitijih hrvatskih znanstvenika svih vremena

Andrija Mohorovičić rođen je 23. siječnja 1857. u Voloskom kraj Opatije, a umro je u Zagrebu 18. prosinca 1936. godine. Završio je studij matematike i fizike u Pragu. Nakon završenog studija predavao je na gimnazijama u Zagrebu i Osijeku te na Nautičkoj školi u Bakru. Godine 1892. postaje upraviteljem Meteorološkog opservatorija na Griču u Zagrebu, ustanove koja je početkom 20. stoljeća prerasla u Geofizički zavod. Tu je radio do umirovljenja 1922. godine. U Zagrebu je djelovao kao srednjoškolski profesor, a bio je i naslovni izvanredni sveučilišni profesor. Godine 1898. postao je pravi član Akademije.



## U SEIZMOLOGIJI STJEČE SVJETSKU SLAVU

U početku svoga znanstvenog rada, Andrija Mohorovičić bavi se uglavnom meteorologijom. Rad usmjeruje na tri područja – znanstveno tumačenje pojedinih meteoroloških pojava, vođenje čitave meteorološke službe tadašnje Hrvatske i Slavonije te proširivanje aktivnosti opservatorija i na ostala područja geofizike, posebno na seizmologiju.

Nakon prijelaza u 20. stoljeće Mohorovičićev znanstveni interes okreće se samo problemima seizmologije u kojoj stječe svjetsku slavu. Prvi je u svijetu, na temelju analize seizmograma, utvrdio plohu diskontinuiteta (brzina potresnih valova koja odjeljuje koru od plašta Zemlje). Njemu u čast ta je ploha nazvana Mohorovičićevim diskontinuitetom, a njeno postojanje potvrđeno je na čitavoj Zemlji. To je otkriće nedvojbeno najvažnija znanstvena spoznaja do koje je ikada došao jedan znanstvenik radeći u Hrvatskoj. U Zagrebu je Mohorovičić osnovao seizmološku postaju – jednu od najboljih u svijetu – čime je, uz svoj stalni znanstveni i stručni rad, osigurao uvjete za razvoj hrvatske seizmološke škole. Znanstvena i stručna djelatnost A. Mohorovičića temelji su današnje meteorološke i seizmološke službe u Hrvatskoj. Nabavom preciznih opservatorijskih ura uspostavio je u Hrvatskoj i službu točnog vremena.

Godine 1970. po njemu je nazvan jedan krater polumjera 77 km na tamnoj strani Mjeseca, a 1996. i asteroid br. 8422. U najnovije vrijeme, njegovim se imenom naziva i granica između kore i plašta na Marsu. Andrija Mohorovičić spada među najznamenitije hrvatske znanstvenike svih vremena, a u svijetu ga uvrštavaju među velikane seizmologije i geofizike pa i egzaktnih znanosti uopće.

Dragica Jurajević